

IV. CENY

A. Spotřebitelské ceny

Průměrná meziroční míra inflace v roce 2006 dosáhla 2,5 %, což je o 0,6 procentního bodu vyšší hodnota než v roce 2005. Růst administrativně ovlivňovaných cen zrychlil na 7,8 % (z 5,8 % v roce 2005), růst tržních cen na 0,9 % (z 0,7 % v roce 2005).

Ve 4. čtvrtletí 2006 došlo k výraznému zpomalení meziročního růstu hladiny spotřebitelských cen. Spotřebitelské ceny vzrostly ve 4. čtvrtletí 2006 proti 4. čtvrtletí 2005 o 1,5 %, což je o 1,4 procentního bodu méně než ve 3. čtvrtletí 2006. Výrazný pokles meziročního cenového růstu na téměř poloviční hodnotu způsobilo zmírnění růstu cen v oddílech bydlení, potraviny a nealkoholické nápoje, doprava, rekreace a kultura. Růst regulovaných cen zmírnil na 3,5 % (ze 7,8 % ve 3. čtvrtletí 2006) a tržních cen na 0,8 % (z 1,3 % ve 3. čtvrtletí).

Vývoj indexů spotřebitelských cen v roce 2006

Oddíl	Stálé váhy 1999 v %	2006					rok
		1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí		
		stejně období předchozího roku = 100					
Ú H R N	100,00	102,8	102,9	102,9	101,5	102,5	
Potraviny a nealkoholické nápoje	19,76	99,4	100,1	102,5	101,4	100,8	
Alkoholické nápoje, tabák	7,92	100,8	101,2	101,4	101,3	101,2	
Odivání a obuv	5,69	94,1	93,7	93,6	94,7	94,0	
Bydlení, voda, energie, paliva	23,64	107,0	107,4	107,0	103,9	106,3	
Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	6,79	98,4	98,6	98,8	99,1	98,7	
Zdraví	1,44	104,3	104,0	105,0	105,7	104,7	
Doprava	10,14	104,5	103,5	101,0	97,8	101,6	
Pošty a telekomunikace	2,25	113,7	109,4	102,3	102,9	106,8	
Rekreace a kultura	9,55	101,8	101,9	101,8	100,2	101,4	
Vzdělávání	0,45	104,1	103,8	103,6	102,5	103,5	
Stravování a ubytování	7,42	102,5	102,6	103,0	102,4	102,6	
Ostatní zboží a služby	4,95	101,4	101,8	102,2	102,1	101,9	

Zpomalení cenového růstu v oddíle **bydlení** způsobilo snížení cen zemního plynu od října 2006 o 5,5 %. Současně přestalo působit meziměsíční zvýšení cen zemního plynu o 17,4 % z října 2005. To se projevilo výrazným zpomalením meziročního růstu cen zemního plynu na 0,4 % ze 24,6 % ve 3. čtvrtletí. Ceny elektřiny vzrostly o 9,0 % a tepla o 8,0 %. Vlivem téměř nulového růstu cen zemního plynu zaznamenaly ceny bydlení nejnižší meziroční cenový růst od 2. čtvrtletí 2005. Přesto měl oddíl bydlení i nadále největší podíl na meziroční přírůstek spotřebitelských cen (1,1 procentního bodu).

V oddíle **potraviny a nealkoholické nápoje** zmírnil meziroční růst cen zejména u pekárenských výrobků a obilovin na 10,6 % (ze 13,2 % ve 3. čtvrtletí), čerstvé zeleniny na 5,0 % (z 19,7 %). U ovoce mírného pásma ceny z růstu o 11,4 % ve 3. čtvrtletí přešly v pokles o 1,2 %. Nižší než loni byly i ceny kávy, kakaa, čaje, čokolády a čokoládových výrobků, mouky, drůbeže, rostlinných tuků, másla. Naopak ceny brambor vzrostly o 113,3 %.

V **dopravě** došlo ve všech měsících 4. čtvrtletí k meziměsíčnímu poklesu cen pohonných hmot, což vedlo k meziročnímu poklesu cen pohonných hmot o 7,7 %. Ceny automobilů se snížily o 1,9 %. Naopak ceny dopravních služeb vzrostly o 3,0 %.

V oddíle **rekreace a kultura** přestalo v meziročním srovnání působit zvýšení rozhlasových a televizních koncesionářských poplatků, ke kterému došlo v říjnu 2005. To bylo hlavním důvodem zmírnění meziročního růstu v tomto oddíle spotřebního koše. Pokračoval pokles cen audiovizuálních a fotografických zařízení a cen osobních počítačů.

Podobně zmírnění cenového růstu v oddíle **stravování a ubytování** ovlivnilo zejména zpomalení růstu cen ubytovacích služeb na 3,5 % (ze 14,8 % ve 3. čtvrtletí), kde přestalo působit výrazné zvýšení cen za ubytování na vysokoškolských kolejích způsobené změnou dotačního systému v říjnu 2005. Ceny jídel v restauračním stravování byly vyšší o 2,3 % a závodním o 2,5 %. Ceny piva ve veřejném stravování vzrostly o 5,6 %.

Zpomalení cenového růstu **vzdělávání** bylo důsledkem rozdílného meziměsíčního zvýšení cen v souvislosti se zahájením školního roku v září 2006 (o 2,6 %) a v září 2005 (zvýšení o 3,4 %).

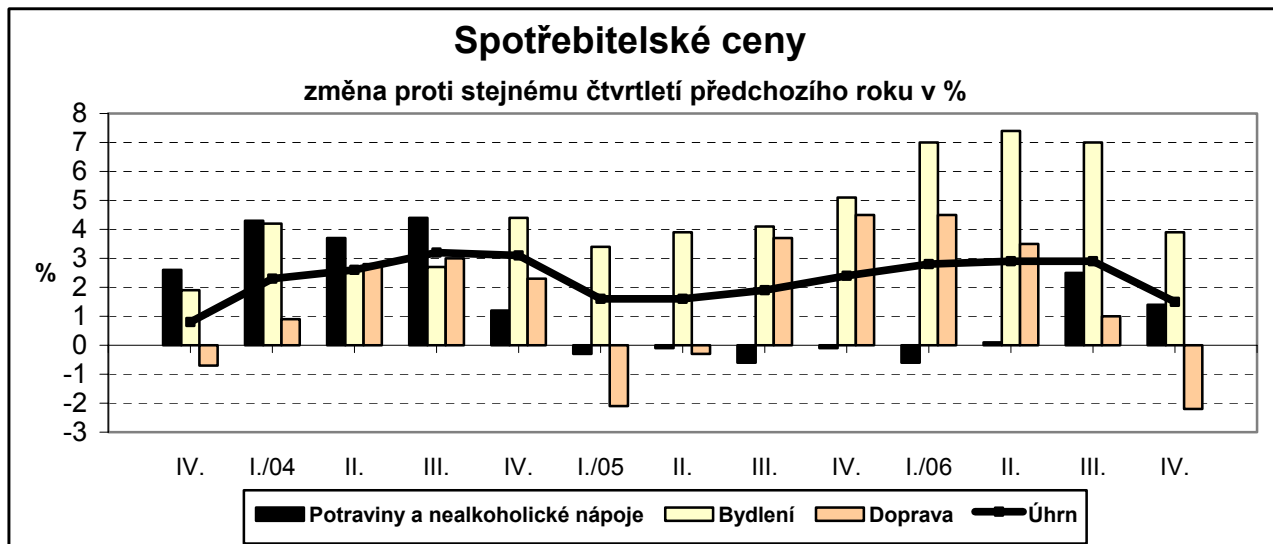
V oddíle **pošty a telekomunikace** zrychlil růst cen veřejných telekomunikačních služeb na 3,3 % (ze 2,7 % ve 3. čtvrtletí).

V oddíle **zdraví** se zvýšily ceny za lázeňskou péči hrazenou pacientem o 9,4 % a ceny a doplatky léčiv o 7,1 %.

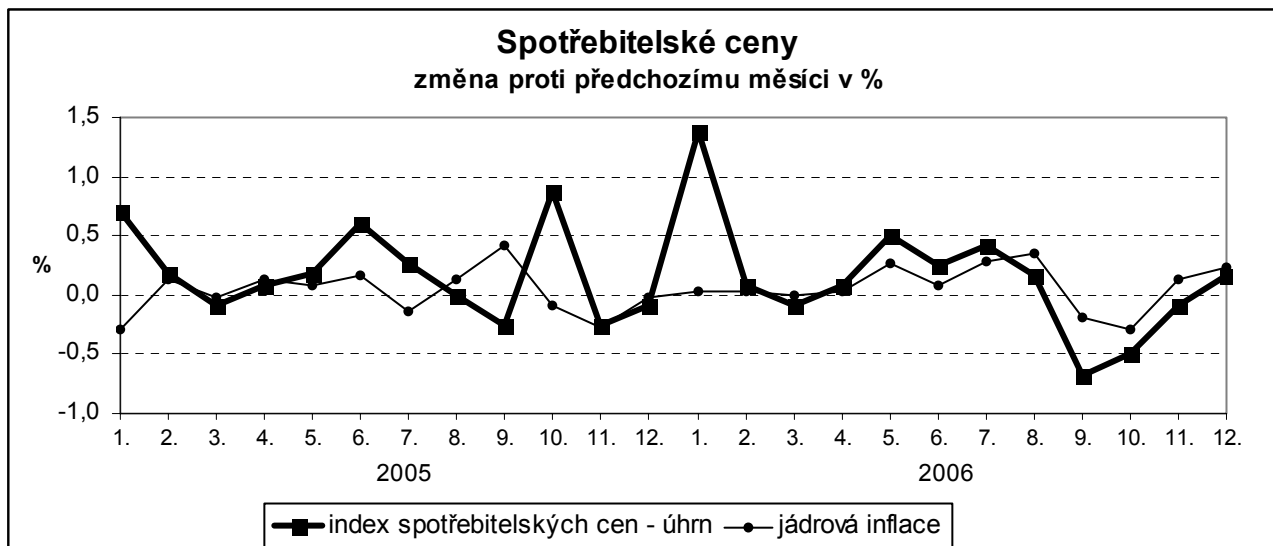
V oddíle **ostatní zboží** a služby vzrostly zejména ceny osobních služeb o 4,7 % a finančních služeb o 4,4 %.

Nižší než ve 4. čtvrtletí 2005 byly ceny v oddílech **odívání a obuv, bytové vybavení a zařízení a provoz domácnosti**, avšak jejich pokles se ve 4. čtvrtletí zmírnil.

Ceny zboží úhrnem **vzrostly o 0,6 %** a ceny služeb o **3,0 %**.

Vývoj spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí 2006 proti stejnému období 2005 se projevilo zvýšením hladiny spotřebitelských cen (životních nákladů) u domácností **zaměstnanců** o 1,4 % a u domácností **důchodců** o 2,3 %. Rychlejší cenový růst nastal u domácností důchodců zejména v oddílech zdraví, pošty a telekomunikace, rekreace a kultura. Kromě toho byl u domácností důchodců menší dopad snížení cen v oddílech odívání a obuv a bytové vybavení a zařízení domácnosti, což také přispělo k rychlejšímu růstu úhrnného indexu u této sociální skupiny. Podobně v oddíle rekreace a kultura se u domácností důchodců méně projevilo pokles cen elektronických zařízení pro příjem, záznam, reprodukci obrazu a zvuku. Rychlejší cenový růst v oddíle pošty a telekomunikace způsobil větší dopad změn paušálních poplatků za provoz stálé bytové telefonní stanice a v oddíle zdraví zvýšení cen a doplatek léčiv.

B. Ceny výrobců, služeb a investic

Ve 4. čtvrtletí 2006 se proti stejnému období předchozího roku nejvíce zvýšily ceny v lesnictví (o 5,8 %). Mírnější růst cen zaznamenaly tržní služby (o 3,5 %), stavební práce (o 3,2 %), následované cenami zemědělských (o 2,4 %) a průmyslových výrobců (o 2,2 %).

Vybrané indexy cen výrobců v roce 2006

	1. čtvrtletí 2006	2. čtvrtletí 2006	3. čtvrtletí 2006	4. čtvrtletí 2006	Klouzavý průměr ¹⁾
	stejně období předchozího roku = 100				
Ceny zemědělských výrobců	98,5	104,7	102,6	102,4	102,2
Lesnictví	104,6	106,4	106,9	105,8	105,9
Ceny průmyslových výrobců	100,3	101,3	102,5	102,2	101,6
Ceny stavebních prací	102,4	102,8	103,2	103,2	102,9
Ceny tržních služeb	103,6	103,9	103,7	103,5	103,7

¹⁾ podíl průměrů bazických indexů (prosinec 1999 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Ceny zemědělských výrobců se ve 4. čtvrtletí roku 2006 zvýšily o 2,4 %, přičemž původ tohoto růstu, podobně jako v předchozích dvou čtvrtletích, lze hledat u cen rostlinných výrobků, jež vzrostly o 12,8 %. Výrazně zdražily brambory (o 126,0 %), v doprovodu obilovin (o 21,3 %), olejnin (o 16,2 %) a zeleniny (o 13,5 %), zatímco ovoce zlevnilo (o 6,9 %). Ceny živočišných výrobků se snížily o 2,5 % (pokles cen již od 3. čtvrtletí 2005). Opět klesly ceny drůbeže (o 7,5 %) a mléka (o 5,4 %), mírně zlevnila i jatečná prasata (o 0,9 %). Růst cen vykázala vejce (o 0,5 %) a jatečný skot (o 0,4 %).

Index cen lesnictví se ve 4. čtvrtletí roku 2006 zvýšil o 5,8 % (ve 4. čtvrtletí roku 2005 o 7,7 %), neboť vzrostly ceny listnatého surového dříví o 6,9 %, ceny jehličnatého o 5,7 %.

Ceny průmyslových výrobců se ve 4. čtvrtletí meziročně zvýšily o 2,2 %. V průběhu roku 2006 vývoj celkové cenové hladiny kolísal od mírného nárůstu v 1. čtvrtletí od 0,3 % až po nejvyšší ve 3. čtvrtletí, kdy činil 2,5 %. V průměru za celý rok 2006 byl růst cen průmyslových výrobců téměř poloviční než v roce 2005. Dosáhl výše 1,6 %, zatímco v roce 2005 byl 3,0 %. Jedním z významných faktorů, který vedl ke zpomalení meziročního tempa růstu cen průmyslových výrobců v průměru za celý rok 2006, bylo výrazné zmírnění růstu cen v odvětví **koxu a rafinérských ropných výrobků** na 7,7 % ze 16,4 % v roce 2005. Ve 4. čtvrtletí 2006 vývojové tempo přešlo dokonce až v 5,0 % pokles. Po 29 měsíčním meziročním růstu začaly ceny v tomto odvětví prvně klesat v září 2006 a s určitým časovým posunem neustále citlivě reagují na kolísavý vývoj cen ropy na světových trzích.

Celkovou cenovou hladinu dále významně ovlivňovaly ceny v odvětví **elektriny, plynu a vody**. Ve srovnání se stejným obdobím byly ve 4. čtvrtletí meziročně vyšší 6,6 %, z toho nejvíce stouply ceny elektriny vč. rozvodu o 8,4 %, mírněji rostly ceny tepelné energie a vody (byly vyšší o 3,3 % a 3,2 %). Ceny v tomto odvětví se zvýšily především už na začátku roku 2006. Ceny dalších energetických zdrojů zůstaly ve 4. čtvrtletí zhruba na obdobné meziroční úrovni (ceny v odvětví uhlí, lignitu a rašeliny rostly hlavně na začátku roku 2005 a zvýšily tak v r. 2006 srovnávací základnu). Dalším významným růstovým faktorem působícím ve 4. čtvrtletí byl vývoj cen v odvětví **základních kovů, hutních a kovodělných výrobků**. Ve 4. čtvrtletí byly meziročně vyšší o 4,6 %. Nejvíce se zvýšily ceny neželezných kovů, hutních a kovodělných výrobků o 32,4 %. Ceny železa, oceli a ferolitiny stouply o 3,2 %, trub a trubek z litiny a oceli o 11,3 %. Rostly i ceny kovů na světových trzích. V prosinci 2006 byly meziročně vyšší světové ceny mědi (Grade A) o 46,5 %, olova o 48,7 % a hliníku o 24,5 %.

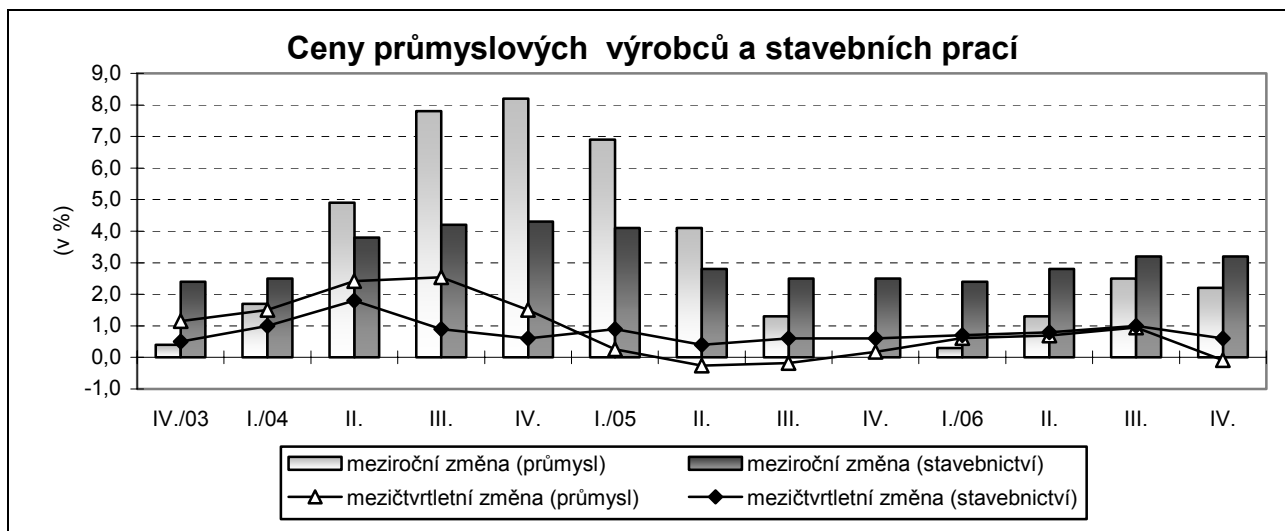
Nad celkovým průměrným růstem celkové cenové hladiny byly ve 4. čtvrtletí rovněž ceny v odvětví **chemických výrobků a vláken**. Celkem se zvýšily o 5,6 %, z toho především stouply ceny základních chemických látek o 9,3 %. Nad průměr se dostaly ještě ceny v odvětví dřeva upraveného a dřevěných výrobků s růstem o 4,3 % a nepatrně též ceny elektrických a optických přístrojů s růstem o 2,9 %.

V dalších odvětvích byl růst cen mírnější a pohyboval se od 0,2 % do zhruba 2 %. Mírně se o 0,2 % zvýšily především ceny v odvětví **potravinářských výrobků, nápojů a tabákových výrobků**. I když je zvýšení cen v tomto odvětví jen nepatrné, má ve 4. čtvrtletí opačný trend (v předchozích třech čtvrtletích ceny meziročně klesaly). Vývoj cen průmyslových výrobců potravin byl i nadále značně provázaný s vývojem cen zemědělských výrobců. Růst cen obilovin a olejnin se odrazil v cenách navazujících zpracovatelských odvětvích. Ceny mlýnských a škrabárenských výrobků byly ve 4. čtvrtletí vyšší o 7,1 %, pekárenských výrobků o 8,8 % a průmyslových krmiv o 2,0 %. Z jednotlivých publikovaných skupin potravinářských výrobků zůstaly ve 4. čtvrtletí pod úrovní cen stejného období r. 2005 už jen maso a masné výrobky (o 1,3 %) a mlékárenské výrobky (o 1,8 %). Nižší byly i farmářské ceny živočišných výrobků (o 2,9 %).

Ceny **dopravních prostředků** klesají nepřetržitě meziročně již od srpna 2004 a ve 4. čtvrtletí byly meziročně nižší o 1,5 % (z toho motorová vozidla o 1,0 %, karosérie o 1,1 % a díly motorových vozidel o 3,3 %).

Ceny hmotných investic byly ve 4. čtvrtletí 2006 meziročně v úhrnu vyšší o 1,0 %. Ceny budov, hal a staveb stouply o 3,2 %, ceny strojů, přístrojů, zařízení, inventáře a dopravních prostředků naopak klesly o 1,2 % (vlivem cen z dovozu).

Ceny stavebních prací se ve 4. čtvrtletí roku 2006, v porovnání se stejným obdobím minulého roku, zvýšily o 3,2 %, přičemž nejvíce vzrostly ceny za klempířské práce (o 11,1 %) a elektroinstalační práce (o 6,7 %). Ceny materiálových vstupů stavebních děl se zvýšily o 3,5 %. Růst byl charakteristický i pro náklady stavební výroby, jež vzrostly o 2,8 %.

Celkový index cen tržních služeb v podnikatelské sféře ve 4. čtvrtletí roku 2006 meziročně vzrostl o 3,5 %. Nejvýrazněji se zvýšily ceny podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu (o 5,2 %), především v důsledku růstu cen za reklamní služby (o 16,1 %). Daleko mírněji vzrostly ceny v peněžnictví (o 2,5 %), v pojišťovnictví (o 0,6 %), služeb pošt a telekomunikací (o 0,4 %) a rovněž ceny vnitrostátní nákladní dopravy (o 0,1 %).

C. Ceny vývozu a dovozu zboží

V průměru za 4. čtvrtletí 2006 se meziročně dovozní ceny snížily o 1,6 % (první kvartální pokles od 1. čtvrtletí 2005), zatímco vývozní ceny se zvýšily o 0,5 % a rostly tak již druhé čtvrtletí. Ve 4. čtvrtletí se v meziročním cenovém vývoji zahraničního obchodu projevilo několik převažujících vlivů: posílení koruny vůči zahraničním měnám, především vůči dolaru, a dále pak pokles cen nerostných paliv. V dovozu se ve 4. čtvrtletí 2006 nejvýrazněji snížily ceny nerostných paliv - o 6,4 %. Ceny strojů a dopravních prostředků klesly o 3,0 %. Ve vývozu rostly zejména ceny ostatních surovin - o 11,7 %. Vývozní ceny strojů a dopravních prostředků se snížily o 0,9 %, ceny nerostných paliv o 4,0 %.

Směnné relace dosáhly meziročně ve 4. čtvrtletí 2006 pozitivní hodnoty 102,1 % (první pozitivní hodnota čtvrtletních meziročních směnných relací od 1. čtvrtletí 2005) a v porovnání se 3. čtvrtletím se tak zvýšily meziročně o 2,4 p.b. Hodnota směnných relací byla nejvyšší ve skupině ostatní suroviny - 117,1 %. Směnné relace skupiny stroje a dopravní prostředky dosáhly hodnoty 102,2 % a v porovnání s 3. čtvrtletím se zvýšily o 1,4 p.b. Z významnějších skupin byla hodnota směnných relací negativní pouze ve skupině polotovary - 96,8 %.

Meziměsíčně se dovozní ceny v průměru za 4. čtvrtletí snižovaly o 0,7 %, vývozní ceny pak o 0,3 %.

Světové ceny průmyslových surovin a potravin, měřené indexem ČSÚ, byly v průměru za 4. čtvrtletí 2006 meziročně vyšší o 14,5 %, tedy o 9,1 p.b. méně než ve 3. čtvrtletí. Nejvýraznější byl meziroční čtvrtletní růst cen kovů - v úhrnu o 47,4 % (ve 3. čtvrtletí však o 58,8 %). Pomaleji rostly i ceny nerostných paliv. Cena ropy Brent se zvýšila meziročně ve 4. čtvrtletí 2006 o 5,0 % (ve 3. čtvrtletí o 14,7 %) a cena zemního plynu o 20,9 % (ve 3. čtvrtletí o 33,2 %).

Vývoj cen v zahraničním obchodě

Stejně období předchozího roku = 100

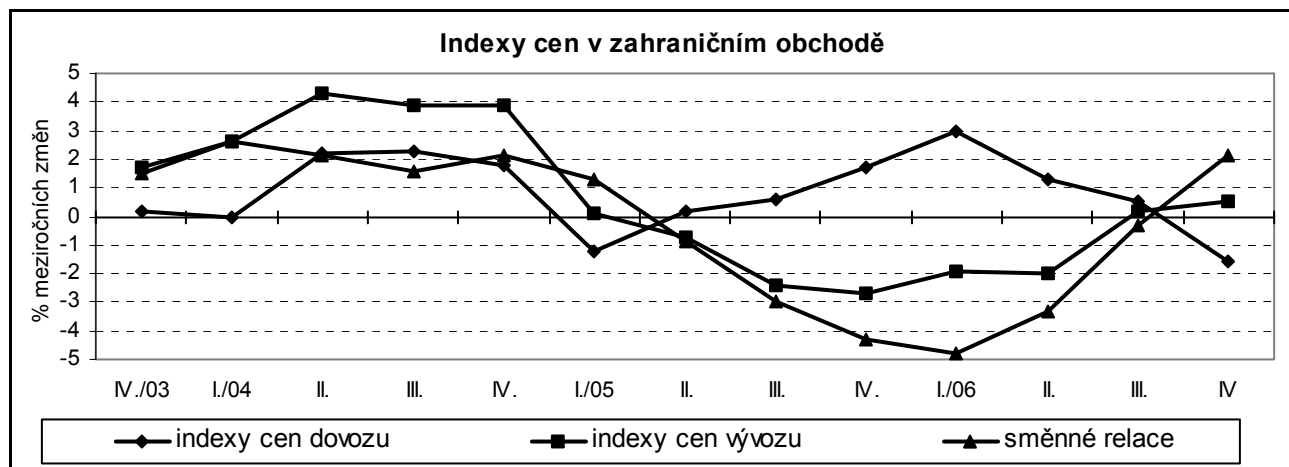
	1. čtvrtletí 2006	2. čtvrtletí 2006	3. čtvrtletí 2006	4. čtvrtletí 2006	Klouzavý průměr v prosinci ¹⁾
Ceny dovozu	103,0	101,3	100,5	98,4	100,8
Ceny vývozu	98,1	98,0	100,2	100,5	99,2
Směnné relace	95,2	96,7	99,7	102,1	98,4
Světové ceny (index ČSÚ)	134,5	134,8	123,6	114,5	126,2

¹⁾ Podíl průměrů bazických indexů (průměr roku 1999=100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

V průměru za rok 2006 se meziročně dovozní ceny zvýšily o 0,8 % (v roce 2005 o 0,3 %), zatímco vývozní ceny se snížily o 0,8 % (v roce 2005 o 1,4 %). Jedním z důvodů tohoto vyššího růstu (resp. nižšího poklesu) cen zahraničního obchodu bylo také nižší posílení koruny vůči hlavním zahraničním měnám v porovnání s rokem 2005. U dovozních cen se v roce 2006 nejvíce zvýšily ceny nerostných paliv - o 12,8 % (v roce 2005 však o 29,2 %). Dovozní ceny strojů a dopravních prostředků se v roce 2006 snížily o 2,0 % (v roce 2005 o 4,0 %). U vývozních cen rostly v roce 2006 nejvíce ceny ostatních surovin - o 8,5 %. Naopak nejvýrazněji klesly z významnějších sledovaných skupin ceny polotovarů - o 1,7 %. Vývozní ceny strojů a dopravních prostředků se v roce 2006 snížily o 1,5 % (v roce 2005 o 4,0 %).

Směnné relace dosáhly v průměru za rok 2006 hodnoty 98,4 % (98,3 % v roce 2005). Nejvyšší byla hodnota směnných relací ve skupině ostatní suroviny – 115,2 %. Hodnota směnných relací byla nejnižší ve skupině nerostná paliva – 88,5 %. Stroje a dopravní prostředky dosáhly hodnoty směnných relací 100,5 % (100,0 % v roce 2005).

Meziměsíčně se dovozní ceny v průměru za rok 2006 snižovaly o 0,2 %, vývozní ceny se naopak v průměru o 0,1 % zvyšovaly.

Světové ceny průmyslových surovin a potravin, měřené indexem ČSÚ, se v průměru za rok 2006 meziročně zvýšily o 26,2 % (v roce 2005 o 38,3 %). Nejvýrazněji rostly ceny kovů – o 49,4 %. V úhrnu za rok 2006 se významně meziročně zvýšily i ceny nerostných paliv (avšak méně než v roce 2005). Cena ropy Brent se zvýšila o 20,1 % (v roce 2005 o 45,1 %) a zemního plynu o 33,5 % (v roce 2005 o 47,9 %). Ze sledovaných komodit klesly pouze ceny dřeva a některých potravin.